

Seat No. : _____

TD-102

B.Ed. (Sem. II)

May-2013

B-505 : Social Science

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 10
- (1) રાષ્ટ્રપ્રમુખની સત્તાઓ અને કાર્યોની સંક્ષેપમાં ચર્ચા કરો.
- (2) પ્રાકૃતિક વારસાના જતન માટે શું કરવામાં આવ્યું છે ? વારસાનાં જતન અને સંરક્ષણ માટેના ઉપાયોનું વર્ણન કરો.
- (બ) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : 4
- (1) “પૂર્ણ સ્વરાજ્યની માંગણી” વિશે જણાવો.
- (2) રાષ્ટ્ર પ્રમુખની ચૂંટણી અને લાયકાત વિશે જણાવો.
- (3) પ્રધાનમંત્રી ગ્રામોદ્ધાર યોજના (PMGY) વિશે જણાવો.
2. (અ) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આશરે 100 શબ્દોમાં આપો : 6
- (1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનાં સોપાનો જણાવો.
- (2) એકમ આયોજનનાં ફાયદા જણાવો.
- (3) કુદરતી પ્રદેશ પદ્ધતિ વિશે જણાવો.
- (બ) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો : 8
- (1) જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિ વિશે જણાવી તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (2) પાઠ આયોજન અને એકમ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
3. (અ) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 10
- (1) અનુબંધ એટલે શું ? સામાજિક વિજ્ઞાનનો ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં ચાર્ટસ અને કોઠાઓનું મહત્ત્વ જણાવો.

(બ) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. 4

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષકમાં કઈ કઈ શૈક્ષણિક લાયકાત અને ગુણો હોવા આવશ્યક છે ?
- (2) એક શિક્ષક તરીકે તમે કોમ્પ્યુટરનો સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષણમાં વિનિયોગ કઈ રીતે કરશો ?
- (3) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનું મહત્ત્વ જણાવો.

4. (અ) નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આશરે 100 શબ્દોમાં આપો. 6

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન મંડળની કઈ કઈ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષણને અસરકારક બનાવી શકાય ?
- (2) માપન અને મૂલ્યાંકનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (3) બ્લૂપ્રિન્ટનું મહત્ત્વ જણાવો.

(બ) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 8

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં પાઠ્યપુસ્તકનું મહત્ત્વ જણાવી ધો.9 નાં સામાજિક વિજ્ઞાનનાં પાઠ્ય પુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં ખંડનું મહત્ત્વ જણાવી સામાજિક વિજ્ઞાનનાં એક શિક્ષક તરીકે તમારી શાળામાં સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડને કેવી રીતે સજાવશો ?

5. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. 14

- (1) આઝાદ હિંદ ફોજના નેતા કોણ હતા ?
- (2) રાજ્યસભાની સભ્ય સંખ્યા કેટલી હોય છે ?
 - (a) 238
 - (b) 250
 - (c) 543
 - (d) 172
- (3) રાણકી વાવ ક્યાં આવેલી છે ?
 - (a) પાટણ
 - (b) અડાલજ
 - (c) ભુજ
 - (d) નવસારી
- (4) હુમાયુનો મકબરો કયા શહેરમાં આવેલો છે ?
 - (a) ફતેહપુર સિકરી
 - (b) આગ્રા
 - (c) ભોપાલ
 - (d) દિલ્હી

- (5) G.D.P. નું પૂરું નામ શું છે ?
- (6) નીચેનામાંથી કયા પ્રકારનાં આયોજનમાં પેટા મુદ્દાઓનાં વિભાજન સાથે આખો એકમ ભણાવવાનો હોય છે ?
- (a) પાઠ આયોજન (b) એકમ આયોજન
- (c) માઈક્રો ટીચિંગ પાઠ આયોજન (d) સીમ્યુલેશન પાઠ આયોજન
- (7) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિમાં પ્રોજેક્ટની પસંદગી _____
- (a) શિક્ષક દ્વારા થવી જોઈએ (b) વિદ્યાર્થી દ્વારા
- (c) આચાર્ય દ્વારા (d) આચાર્ય અને શિક્ષક દ્વારા
- (8) નીચેની પદ્ધતિઓમાંથી કઈ પદ્ધતિમાં વિદ્યાર્થીઓ જૂથમાં કામ કરે છે ?
- (a) પ્રદર્શન પદ્ધતિ (b) જૂથચર્ચા પદ્ધતિ
- (c) કુદરતી પ્રદેશ પદ્ધતિ (d) એકપણ નહિ
- (9) નીચેનાં વિષયોમાંથી કયા વિષય સાથે સામાજિક વિજ્ઞાનનો અનુબંધ સાધી શકાય નહિ ?
- (a) સાહિત્ય (b) ગણિત
- (c) વિજ્ઞાન (d) નામાના મૂળતત્ત્વો
- (10) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણને અસરકારક બનાવવામાં શિક્ષકે _____
- (a) વધુ કથન કરવું (b) શૈક્ષણિક સાધનનો ઉપયોગ કરવો
- (c) પ્રશ્નો પૂછવાં (d) અનુબંધ સાધી શિક્ષણકાર્ય કરવું
- (11) મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાના ત્રણ બિંદુ કયા છે ?
- (a) હેતુ, અભ્યાસક્રમ, મૂલ્યાંકન (b) હેતુ, પદ્ધતિ, મૂલ્યાંકન
- (c) હેતુ, વિષયવસ્તુ, અભ્યાસક્રમ (d) અભ્યાસક્રમ, પદ્ધતિ, મૂલ્યાંકન
- (12) કોમ્પ્યુટર એ કયા પ્રકારનું શૈક્ષણિક સાધન છે ?
- (a) દૃશ્ય (b) શ્રાવ્ય
- (c) દૃશ્ય-શ્રાવ્ય (d) એકપણ નહિ

(13) નીચેનામાંથી કઈ કસોટી વસ્તુલક્ષી કસોટી નથી ?

- (a) જોડકાં જોડો (b) ખાલી જગ્યાઓ પૂરો
(c) ખરા-ખોટાં જણાવો (d) નિબંધલક્ષી પ્રશ્નો

(14) નકશામાં વપરાતો પીળો રંગ _____ દર્શાવવા માટે થાય છે.

- (a) મેદાન વિસ્તાર દર્શાવવા (b) ઉચ્ચ પ્રદેશ દર્શાવવા
(c) પર્વત વિસ્તાર દર્શાવવા (d) પાણી દર્શાવવા

Seat No. : _____

TD-102

B.Ed. (Sem.-II)

May-2013

B-505 : Social Science

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Answer any **one** of the following questions in about **750** words : **10**
 - (1) Discuss in brief about the powers and functions of the President of India.
 - (2) What has been done to preserve the natural heritage ? Describe the ways to protect and preserve the heritage.
- (b) Answer any **one** of the following questions in about **125** words : **4**
 - (1) State about "Demand of Complete Independence".
 - (2) Mention about the President's election and qualification.
 - (3) State about Pradhan Mantri Gramoddhar Yojna (PMGY).
2. (a) Answer any **two** of the following questions in about **100** words : **6**
 - (1) State the steps of project method.
 - (2) State the merits of unit planning.
 - (3) Mention about the natural region method.
- (b) Answer any **one** of the following questions in about **500** words : **8**
 - (1) State about group discussion method and mention its merits and demerits.
 - (2) Differentiate Lesson Planning and Unit Planning.
3. (a) Answer any **one** of the following questions in about **750** words : **10**
 - (1) What is co-relation ? Explain with illustration the co-relation of Social Science with Maths and Science subjects.
 - (2) State the importance of charts and tables in the teaching of Social Science.
- (b) Answer any **one** of the following questions in about **125** words : **4**
 - (1) Which educational qualifications and qualities are necessary in Social Science teacher ?
 - (2) As a teacher how will you use computer in Social Science teaching ?
 - (3) Mention the importance of Audio-Visual aids in the teaching of Social Science.

4. (a) Answer any **two** of the following questions in about **100** words : **6**
- (1) By which activities can the Social Science club make the teaching of Social Science subject effective ?
 - (2) Clarify the meaning of Measurement and Evaluation.
 - (3) State the importance of Blue-Print.
- (b) Answer any **one** of the following questions in about **500** words : **8**
- (1) State the importance of Social Science text book. Evaluate the Std-9th text book of Social Science.
 - (2) State the importance of Social Science room as a teacher. How will you decorate the Social Science room in your school ?
5. Answer the following questions : **14**
- (1) Who was the leader of Azad Hind Fauj ?
 - (2) How many number of members of “Rajya Sabha” ?
 - (a) 238
 - (b) 250
 - (c) 543
 - (d) 172
 - (3) Where is the Ranki Step Well (Vav) situated ?
 - (a) Patan
 - (b) Adalaj
 - (c) Bhuj
 - (d) Navsari
 - (4) In which city is Humanyun’s Tomb situated ?
 - (a) Fatehpur Sikri
 - (b) Agra
 - (c) Bhopal
 - (d) Delhi
 - (5) What is the full form of G.D.P. ?
 - (6) From the following in which type of Planning, sub-topics with the full unit has to be taught ?
 - (a) Lesson Planning
 - (b) Unit Planning
 - (c) Micro Teaching Lesson Planning
 - (d) Simulation Lesson Planning

- (7) The choice of project in project method is done by _____.
- (a) Teacher (b) Student
(c) Principal (d) Principal & Teacher
- (8) From the following in which method students work in group ?
- (a) Exhibition method (b) Group discussion method
(c) Natural region method (d) None of these
- (9) From the following which subject cannot be correlated with Social Science subject ?
- (a) Literature (b) Maths
(c) Science (d) Accountancy
- (10) To make the Social Science teaching interesting teacher should _____.
- (a) speak more (b) use teaching aids
(c) to ask questions (d) to do co-relative education
- (11) Which are the three points of evaluation ?
- (a) Objective, Curriculum, Evaluation
(b) Objective, Methodology, Evaluation
(c) Objective, Content, Curriculum
(d) Curriculum, Methods, Evaluation
- (12) Which type of educational aid computer is ?
- (a) Visual (b) Audio
(c) Audio-visual (d) None of these
- (13) From the following which type is not objective type test ?
- (a) Match the following (b) Fill in the blanks
(c) True & False (d) Essay type questions
- (14) Yellow colour in map is pointing out _____.
- (a) Landscape (b) Areas of high altitude
(c) Hilly areas (d) To show water
-

